

VESTING, WATER EN INDUSTRIE

Wandelrondje 1

In deze wandeling staan de thema's 'vesting', 'water' en 'industrie' centraal. In de geschiedenis van Sas heeft het kanaal van Gent naar Terneuzen een doorslaggevende rol vervuld. We bekijken de restanten van de vesting en zien de nog volop aanwezige sporen van de industrie.

- Tijdsduur wandeling: ongeveer 1 u 30 min • Prijs: gratis • Zonder gids, wel routebeschrijving
- Samenstelling wandeling: Theo Sarneel (www.volgdegids.nl).

1 WE STARTEN BIJ DE CUYPERSKERK OP DE MARKT

Loop in de oostelijke richting via de Ooststraat naar het kanaal toe. Aan het kanaal zie je het beeld van de Schepentrekker. Het is een eerbetoon aan het meest markante beroep in Sas van Gent. Schepen werden door sterke kerels de sluizen binngetrokken. Het beeld is gemaakt door de beeldhouwer Huib de Blik (1911-2001). Het kanaal waar u nu bij staat is het eerste kanaal dat vanaf 1547 werd aangelegd.

2 DRAAI U EVEN OM

Aan de Westkade 89 staat het voormalige gemeentehuis. Het werd gebouwd in 1934. In die tijd was het zeer modernistisch door de kubistische stijl. Het gebouw doet nu dienst als kantoor van Northsea Seaports.

3 LOOP NU VERDER OVER DE DAM NAAR DE OOSTKADE

Aan de Oostkade 14 staat de oude Nederlands Hervormde Kerk. Het is al de derde kerk op deze plaats. De vorige twee kerken brandden af. In resp. 1747 en in 1896. Sinds 2010 is hier het fullservice reclamebureau Recht door Zee gevestigd.

4 LOOP VERDER EN SLA DE EERSTE STRAAT NAAR LINKS IN (VEERSTRAAT)

Halverwege aan de rechterkant ziet u een steegje, loop dat steegje even in lees het verhaal van Pier den Duvel (de kattenmepper) op de plaquette.

5 GA VERDER DE VEERWEG UIT, STEEK DE PRINSENKADE OVER TOT BIJ DE OUDE SLUIS

Hier kunt u de restanten van de voormalige oude sluis van het tweede kanaal nog terugzien. Dit tweede kanaal werd aangelegd in 1823, tijdens de regeerperiode van Koning Willem I.

6 LOOP VERDER NAAR HET GROTE KANAAL

In 1963 werd het kanaal van Gent naar Terneuzen verbreed. Hiervoor werden huizen aan beide zijden van het kanaal gesloopt. In 1968 werd het verbrede kanaal in gebruik genomen door de toenmalige Koningin Juliana en Koning Boudewijn. Het draaigedeelte van de brug heeft een lengte van ruim 155 meter en was daarmee de langste draaibrug van West-Europa.

7 LOOP NU VERDER VIA DE PUNT VAN HET EILAND

Geniet onderweg van de prachtige uitzichten, de speel-, sport- en ontspanningsruimten die deze omgeving biedt en loop langs de museumschepen via de metalen brug over richting kern. U komt aan bij een houten ophaalbruggetje. Sinds 1984 ligt dit bruggetje hier, waar de originele brug eigenlijk tientallen meters zuidelijke (richting België) lag. De namen van de sponsors van deze brug zijn te vinden op de arduinen stenen op de grond.

8 DRAAI U EVEN OM

U ziet aan Oostkade 31 de witte statige woning. Halverwege de 17e eeuw werden vele panden aan de Oostkade gebouwd. Dit huis en het pand ernaast kregen de naam Hertog van Marlborough, als een eerbetoon aan de Hertog, die legeraanvoerder was tijdens de Spaanse successieoorlog.

9 LOOP HET BRUGGETJE OVER

Loop nu verder naar het noorden langs de kanaalzijde tot aan het beeld van de Schepentrekker. Geniet van de verschillende mooie panden die op de Oostkade (overkant van het kanaal) zijn te bewonderen. Oostkade 28 is een huis uit het Interbellum (1923). Oostkade 26 is een Jugendstillhuis uit 1911. Oostkade 11 is ontworpen door dezelfde stadsarchitect Hennink. Dit was het vroegere bioscoopgebouw Olympia in Sas van Gent.

10 STEEK DE WESTKADE OVER EN LOOP LANGS DE HUIZEN EN WINKELS TERUG RICHTING BELGIË (ZUIDWAARTS)

Bij Westkade 89, het voormalige gemeentehuis kunt u de strakke bouwstijl van nabij bewonderen. Het balkon daarentegen is juist wat frivoler gedecoreerd. Let op de monumentale entree. Ook Westkade 76 is een Jugendstillgebouw. De onderzijde is verbouwd tot een winkelpui.

11 SLA DE TWEEDE STRAAT RECHTS IN (STATIONSSTRAAT)

U ziet recht voor u het oude postkantoor. Het is gebouwd in 1889. Loop nu rechts de Schoolstraat in en u loopt langs het gebouw van de voormalige openbare lagere school, later een woninginrichtingszaak. Tegenwoordig zijn het appartementen die bij hotel Royal horen. Ga heel even rechtsaf de Gentsestraat in. Het winkelpand op nr. 3 is gebouwd in eclectische stijl.

12 KEER TERUG EN GA NU RECHTSAF DE ZUIDSTRAAT IN

Aangekomen op de Markt zien we het pand op nummer 3, de oude pastorie. Het is ontworpen door de architect Jacques Vermeulen. Op nummer 4 vindt u de voormalige katholieke kerk, die tot 2012 heeft dienstgedaan. In 2019 is het pand volledig gerenoveerd en zijn er een dagelijkse versmarkt en verschillende kantoren in ondergebracht. Binnenin ligt een infobrochure ter inzage en er worden

ook rondleidingen in de kerk gehouden. Kijk daarvoor op de website van www.sasvangent.nl, www.markt4.nl of www.volgdegids.nl. Het pand Markt 5 dateert uit 1905.

13 WE LOPEN LANGS DE CUYPERSKERK DOOR DE ZUSTERSTRAAT

We zien de trappen die leiden naar het voormalige Bolwerk Generaliteit. Draai u eens om en u ziet het voormalige Kloostergebouw dat in 1894 is gebouwd op het terrein naast de huidige katholieke kerk. De zusters Franciscanessen uit Roosendaal zijn daar tot in de jaren 70 van de vorige eeuw gebleven. Bij het gebouw hoorde ook een katholieke lagere school voor meisjes, de Michaëlschool. Het gebouw wordt inmiddels gebruikt als crisisopvangcentrum.

14 LOOP VERDER HET BOLWERK OP TOT AAN DE MOLENSTOMP

U staat op het laatst bewaarde stukje bolwerk van Sas van Gent. Het bolwerk werd aangelegd in de 17e eeuw. Het restant van de molen dateert uit 1785 en is een unieke achtkantige molen. Op dit moment heeft het gebouw geen bestemming. Als u achterom kijkt, kunt u nog het pand van supermarkt Albert Heyn zien. Daar stond de meelfabriek Walsenmolen, die o.a. het meel uit deze molen verwerkte.

15 LOOP NAAR BENEDEN AAN DE KANT VAN DE WESTDAM

Het bolwerk Generaliteit is één van de zeven bolwerken die de vesting Sas van Gent telde en wordt door de Sassenaren ook wel 'De Molenberg' genoemd. Rechts onder het bastion Generaliteit is de ingang van de onderaardse gangen zichtbaar. Het is een 17e-eeuws onderaards gangenstelsel. De gangen zijn toegankelijk op afspraak.

16 ALS U DE GANGEN UITKOMT GA NU RECHTS DE PAARDEVEST IN

Op de hoek met de Kerkhoflaan ziet u links het multifunctionele gebouw De Statie. Het is gebouwd in de vorm van de vestingwal. Ook de daartegenover liggende hulsthaag rond het oude kerkhof heeft deze vorm. De Statie staat op de plaats waar de vroegere textielfabriek Fatex was gevestigd. Later verplaatste de textielindustrie zich naar de lagelonenlanden.

17 LOOP NU TERUG DE KERKHOFLAAN IN

Rechts ziet u de brandweerkazerne, met daarachter een ruimte waarin het Industrieel Museum was gehuisvest. Dat is nu te vinden aan de Westkade. Daarnaast ziet u de voormalige openbare kleuterschool Hanneke en Janneke. De gevelsteen met beide kinderfiguren is nog aanwezig boven de ingang. Er tegenaan staat het voormalige badhuis. Inmiddels is in deze gebouwen een installatiebedrijf gehuisvest. Tegenover de ingang van dit gebouw ligt de Vredestraat, een volksstraat uit 1922. De huizen in deze straat zijn in 2010 volledig gerenoveerd.

18 GA NU LINKS DE KLOOSTERLAAN IN

Naast het voormalige kloostergebouw stond de rooms katholieke jongensschool Sint Aloysius. Deze school heeft plaatsgemaakt voor woningen.

19 GA DE EERSTE STRAAT RECHTS IN, DE GROOTMAJOORSTRAAT.

Loop via de Kleine Markt links de Brandspuitstraat in. Aan de rechterzijde ziet u de panelen met daarop de geschiedenis van Sas van Gent. De panelen zijn geplaatst door de heemkundige kring van Sas van Gent.

20 NA DE PANELEN DIRECT RECHTS DOOR DE KLOOSTERLAAN.

U ziet dan links de Waterkorenmolen die tot 1800 in gebruik is geweest. In 1988 is deze Waterkorenmolen gerenoveerd en kunt u eronderdoor lopen. In de zijmuur is een plattegrond van het complex opgehangen met de beschrijving van de verschillende ruimtes.

21 LOOP NU VERDER NAAR HET BOLWERK TOE EN STEEK BIJ DE BUSHALTE DE WEG OVER.

Een klein eindje verder ziet u het terras van restaurant Dockside, een voormalige woning van Rijkswaterstaat. Maar als u het terras oploopt komt u aan de zgn. klapbank. Hier klapte (praatte) men met elkaar over het nieuws van alledag en verhalen uit de gemeenschap. Ook hier kunt u in het kort veel lezen over de geschiedenis van Sas van Gent.

22 GA LINKS VAN HET TERRAS RICHTING OUDE SUIKERLOODS.

Hier is het uiterst boeiende Industrieel Museum Zeeland gevestigd. Op de plek waar voorheen de fabriek van de SuikerUnie stond. Binnen in het museum kunt u op een leuke interactieve manier kennis maken met de rijkdom van de industrie en het belang voor de regio. Ook voor kinderen is er veel te zien en te doen.

Hier eindigt deze wandeling 'vesting, water en industrie'. U kunt nu een bezoek brengen aan het Industrieel Museum Zeeland. Of u zoekt een terrasje of horeca op. Natuurlijk kunt u ook de winkels en speciaalzaken bezoeken.

